

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६
च्या प्रभावी अंमलबजावणीकरीता क्षेत्रीय
महसूली अधिकारी व प्राधिकारी यांना
दिशानिर्देश देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: जमीन-२०१९/प्र.क्र. ३१० /ज-१ अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक: ३० जुलै, २०१९.

वाचा :-

१. दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६(**The Rights of Persons with Disabilities Act, 2016**).

शासन परिपत्रक :-

महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६, महाराष्ट्र जमीन महसूल नियमपुस्तिका (खंड-४) भाग -
दोन महाराष्ट्र राज्यातील ग्राम पातळीवरील महसूली लेखांकन पद्धती, महाराष्ट्र जमीन महसूल
अधिकार अभिलेख आणि नोंदवहया (तयार करणे व सुस्थितीत ठेवणे) नियम,१९७१ यामधील
तरतुदीनुसार प्राप्त अधिकारात दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ (**The Rights of Persons with
Disabilities Act, 2016**) च्या प्रभावी अंमलबजावणी संदर्भात क्षेत्रीय महसूली प्राधिकारी व अधिकारी
यांना या आदेशाद्वारे पुढील प्रमाणे दिशानिर्देश देण्यात येत आहेत :-

१) दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ च्या कलम १३ (१) (**Section 13 (1) of The Rights
of Persons with Disabilities Act, 2016**) मध्ये पुढील प्रमाणे तरतूद आहे.

*“Section 13(1):- The appropriate Government shall ensure that the persons with
disabilities have right, equally with others, to own or inherit property, movable or
immovable, control their financial affairs and have access to bank loans, mortgages and
other form of financial credit.”*

२) सर्व संबंधीत महसूली अधिकारी व प्राधिकारी यांनी उक्त नमूद तरतुदीची कटाक्षाने
अंमलबजावणी होईल याची दक्षता घ्यावी.

३) तसेच, सर्व महसूली अधिकारी व प्राधिकारी यांच्याकडे प्राप्त होणाऱ्या वारसाहक्काच्या
नोंदीची प्रकरणे हाताळताना, तसेच वारसाहक्काची नोंद घेतांना दिव्यांग व्यक्ती यांच्या
विरोधात भेदभाव होणार नाही हे सुनिश्चित करावे.

०२. या शासन परिपत्रकाची तात्काळ अंमलबजावणी करण्यात यावी.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०७३०१७१७०४६८१९ असा आहे. सदर शासन परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(रमेश चव्हाण)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. मंत्री (महसूल), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. राज्यमंत्री (महसूल), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) अपर मुख्य सचिव, (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- ८) अपर मुख्य सचिव (महसूल, मुद्रांक शुल्क व नोंदणी), यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई / नागपूर.
- १०) महालेखापाल (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र १/२, मुंबई / नागपूर
- ११) जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक, भूमी अभिलेख, पुणे.
- १२) नोंदणी महानिरिक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १३) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई.
- १४) सर्व विभागीय आयुक्त
- १५) सर्व जिल्हाधिकारी
- १६) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- १७) निवासी लेखाधिकारी, मुंबई
- १८) सर्व सहचिव व उपसचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १९) उपसचिव (ज-१अ), यांचे स्वीय सहायक, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २०) निवड नस्ती (कार्यासन ज-१अ)

*****